

PESTPROTOCOL
Zaanlands Lyceum

Zaandam, 2013

Inhoud

1. Inleiding

2. Pesten
 - 2.1 Wat is pesten?
 - 2.2 Hoe wordt er gepest?
 - 2.3 De gepeste leerling
 - 2.4 De pester
 - 2.5 De meelopers en andere leerlingen
 - 2.6 Het aanpakken van pesten

3. Het pestprotocol
 - 3.1 Uitgangspunten
 - 3.2 De vijfsporen aanpak
 - 3.3 Preventieve maatregelen

4. Het stappenplan na een melding van pesten
 - 4.1 De mentor
 - 4.2 De leerjaarbegeleider

Bijlage 1: voorbeeld pestcontract

1. Inleiding

Het Zaanlands Lyceum wil leerlingen een veilig en pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige wijze kunnen ontwikkelen. Het personeel van het Zaanlands Lyceum (docenten, mentoren, leerjaarbegeleiders, afdelingsleiders, directie en ondersteunend personeel) bevordert deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op school.

Het kan helaas voorkomen, dat een leerling door andere leerlingen wordt gepest. Dit protocol beschrijft de wijze waarop het Zaanlands Lyceum het pestgedrag van leerlingen in voorkomende gevallen benadert.

Dit pestprotocol heeft als doel:

“Alle leerlingen moeten zich tijdens hun middelbare schoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en personeel, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

2. Pesten

2.1 Wat is pesten?

Het Zaanlands Lyceum vindt pesten gedrag waar de gepeste schade van ondervindt en waar de gepeste onder lijdt. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten docenten, onderwijsondersteunend personeel en leerlingen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben als taak samen met de ouders en de leerlingen zelf het pesten tegen te gaan.

Leerlingen op het Zaanlands Lyceum moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van personeel in de school en leerlingen moeten hierom durven vragen.

2.2 Hoe wordt er gepest?

Een aantal vormen van pesten zijn:

- Pesten met woorden, zoals schelden.
- Lichamelijk pesten, zoals trekken aan kleding, slaan of schoppen.
- Uitsluiting, zoals negeren.
- Afpersing, zoals dwingen om iets voor de pester te doen.
- Digitaal pesten (cyberpesten), zoals het versturen van haatmail.

2.3 De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans om gepest te worden dan andere. Dat kan te maken hebben met uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen. Bovendien worden kinderen pas gepest in onveilige situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen.

Een leerling die wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of pester gaan praten en dat het pesten dan alleen maar erger wordt.
- De onoplosbaarheid van het probleem.
- Het niet mogen klikken.

2.4 De pester

Pesters zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig omdat in hun ogen het slachtoffer er om vraagt.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben, zoals een problematische thuissituatie, een gevoel van incompetentie op school, een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijk), enz.

2.5 De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf gepest te worden. Ook vinden meelopers stoer gedrag wel interessant en willen ze meeliften in de populariteit van de pester. Ook lopen leerlingen mee uit angst om vrienden of vriendinnen te verliezen.

Veel leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Hierover voelen ze zich vaak schuldig, omdat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

2.6 Het aanpakken van pesten

Het Zaanlands Lyceum vindt pesten onacceptabel en streeft naar een gezamenlijke aanpak van het pestprobleem.

3. Het pestprotocol

Het Zaanlands Lyceum pakt het pesten aan vanuit een begeleidingsstructuur. Hierin spelen docenten, mentoren, leerjaarbegeleiders en afdelingsleiders een belangrijke rol.

3.1 Uitgangspunten

Een pestprotocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, mentoren, leerjaarbegeleiders, afdelingsleiders, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
- De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- Docenten, mentoren, leerjaarbegeleiders, afdelingsleiders en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
- De school ontplooit preventieve (les)activiteiten in de mentorlessen.

3.2 De vijfsporenaanpak

De vijfsporenaanpak houdt in dat de verantwoordelijkheid voor de aanpak van pesten door de hele school gedragen wordt, dat er begeleiding wordt aangeboden aan de gepeste leerling en de pester. Maar ook dat de klas betrokken wordt bij het pestprobleem en dat ouders steun krijgen.

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de afdelingsleiders, de leerjaarbegeleiders, mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.

De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

2. Het bieden van begeleiding aan de leerling die gepest wordt

Het probleem wordt serieus genomen.

Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.

Er wordt overlegd met de betrokkenen (gepeste leerling en/of mentor en/of leerjaarbegeleider en/of afdelingsleider en/of ouders) en er worden afspraken gemaakt om het pesten te stoppen.

Daarnaast kan er hulp aangeboden worden door de counselor en kan een weerbaarheidstraining gevolgd worden (Rots en Water).

3. Het bieden van begeleiding aan de pester

De pester wordt geconfronteerd met zijn gedrag

De gevolgen van het pesten voor de gepeste leerling en de pester zelf worden besproken door de mentor en/of leerjaarbegeleider en/of afdelingsleider en/of ouders.

Het aanbieden van hulp door de counselor.

4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.

Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan het verbeteren van de situatie.

5. Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.

De leerjaarbegeleider, de mentor en de afdelingsleider werken samen met de ouders om het pesten aan te pakken.

De leerjaarbegeleider gaat in gesprek met de ouders.

De leerjaarbegeleider verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

3.3 Preventieve maatregelen

Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderlinge plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol (zie bijlage 1). Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen moet worden beschouwd.

4. Het stappenplan na een melding van pesten

4.1 De mentor

- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste leerling en later met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De mentor brengt de ouders, de collega's en de leerjaarbegeleider op de hoogte en vermeldt het gebeurde in Magister.
- De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt. Bij herhaling neemt de leerjaarbegeleider de taak over.
- De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om de verantwoordelijkheid van ieder groepslid te benadrukken.

4.2 De leerjaarbegeleider

- De leerjaarbegeleider neemt de rol van de mentor over bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
- De leerjaarbegeleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste leerling en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden en neemt contact op met de ouders.
- De pester krijgt een waarschuwing van de leerjaarbegeleider en zo nodig meteen een straf. Een schriftelijk verslag hiervan wordt in Magister opgenomen.

In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:

- a. confronteren
 - b. mogelijk achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - c. helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten, zie vijfsporenaanpak (3.2)
- In het contact met de gepeste leerling wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
 - De leerjaarbegeleider adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, de aangeboden hulp te aanvaarden.
 - De leerjaarbegeleider stelt de betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
 - De leerjaarbegeleider bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
 - De leerjaarbegeleider koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

NB. In zeer ernstige gevallen, ter beoordeling van de directie, kan van bovenstaande worden afgeweken. Het oproepen van ouders, schorsing en eventuele verwijdering van school behoren dan tot de mogelijkheden.

5. Werkdruk

Dit pestprotocol formaliseert het bestaande beleid zoals dat ten aanzien van pesten wordt gevoerd en is vastgelegd in de taakomschrijvingen van de verschillende functionarissen. Er is in die zin geen sprake van werkdrukverhoging.

In bijzondere gevallen kan gebruik worden gemaakt van een pestcontract. Een dergelijk contract is niet verplicht.

Bijlage 1 Voorbeeld van een pestcontract

Contract “veilig in school”

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school.

Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

1. Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet.
2. Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen.
3. Ik blijf van de spullen van een ander af.
4. Als er ruzie is speel ik niet voor eigen rechter.
5. Ik bedreig niemand, ook niet met woorden.
6. Ik gebruik geen geweld.
7. Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen.
8. Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp.

Naam :

Klas :

Datum :

Handtekening